

MIROLJUB

GODINA: XVI.

SOMBOR, 2013.

BROJ 1 (61)

PROMOCIJA MONOGRAFIJE

DOK SIĆANJE TRAJE

*Poklade su, ti „ludi dani“
Kako su i kadgod zvali
Al' nema sniga
Ni sonica.
Nema salaša, nema prela
Ni smija, ni divana
Ni kola ni bećaraca.
Ničega, što su kadgod
Prela i prelanje zvali.*

*Badava tambura svira
To nisu oni zvuci
Što su i kadgod davno
Slušali cure i momci.
Može se igrat kolo
Onako, radi reda,
Al ladne ga ruke drže
I niko nikog ne gleda.
Ne nako, kako su kadgod
Gledale baće i nane
I momak kojim se dopada
cura,
Lipa od lipe grane.
Ne šušte više svile
Ni bili šlingeraji
Ne zveče zvečke na čizmama,
Dukat pod grlom ne sjaji.*

*Samo se inje bili u kosi
Onima što sićanja
Prinose svojim mladima
Da običaje očuvaju.*

*I sminjivat će se godine
I život nosi svoje
I bit će neki novi prela
Sve dokle sićanja postoje.*

Katarina Firanj

UVODNIK

Poštovani čitatelji,

Izlaskom 61. broja „Miroljuba“ započeli smo šesnaestu godinu našeg lista. Mnoge će iznenaditi izgled lista i broj stranica. Ta promjena je korak na koji smo se odlučili radi štednje. Ja bih samo napomenuo da je Miroljub preko trideset brojeva izlazio u ovakom izdanju. Ipak, ovom smo izmjenom ostvarili značajnu uštedu ali smo pazili da smanjimo luksuz ali da sadržaj ostane jednako bogat i kvalitetan. Još imamo dovoljno prostora za opisivanje naših nastupa kao i za teme koje Miroljub prati. Ima mjeta i za malo šale koja je uvijek dobro došla.

Ekonomska kriza i novi načini komunikacije uzrok su gašenja mnogih medija. Mi smo na vrijeme reagirali i truditi ćemo se da i dalje da naš „Miroljub“ opstane.

Razlozi zbog kojih je list pokrenut postoje i danas. Čuvat ćemo i njegovati kulturu i jezik naših predaka, poštivat ćemo i dalje kulturu i jezik svojih sugrađana, jednako onako kako su to činili naši preci na „ovoj lijepoj Bačkoj ravnici“.

Društvo je vrlo ponosno na svoj list. Proteklih petnaest godina borili smo se i odolijevali nedaćana na koje smo nailazili, boriti ćemo se i dalje i nadam se da ćemo opstati.

Lijep pozdrav do idućeg broja.

Alojzije Firanj

IMPRESSUM

MIROLJUB (izlazi četiri puta godišnje)

List Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva „Vladimir Nazor“,
25000 Sombor, Venac Radomira Putnika 26, Tel.: i fax: 025/26-019; Tel.:025/483-173.

Uredništvo:

Alojzije Firanj, glavni i odgovorni urednik lista;
Janoš Raduka, zamjenik glavnog urednika;
Marina Balažev, lektor-korektor;
Klara Šolaja-Karas, izbor fotografija;
Srđan Varo, tehnički urednik i prijelom teksta.

Zoran Čota, Pavle Matarić,
Antun Kovač, ing. Mata Matarić
Zlatko Gorjanac, Šima Raič,
Zlata Vasiljević.

List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije broj 2583/2.2.1998.

E-mail: vnazor@sbb.rs

E-mail(urednik): firanjalojzije@gmail.com

Naklada: 600 primjeraka

TRADICIONALNI GODIŠNJI KONCERT HKUD-A "VLADIMIR NAZOR"

PREDSTAVLJEN RAD SEKCIJA

Već po tradiciji, Hrvatsko je kulturno-umjetničko društvo „Vladimir Nazor” godišnjicu Društva, šesti prosinca, obilježilo godišnjim koncertom na kojemu su se predstavile sekcije „Nazora”. Koncert je održan u subotu, 8. prosinca, u Hrvatskom domu. Bila je to prigoda da se prikaže dio onoga što su uradili članovi društva i čime su se tijekom godine predstavili ne samo u Somboru već i na brojnim gostovanjima. Godišnji koncert održan je dan nakon promocije Monografije društva.

Prije samog koncerta u maloj Sali Hrvatskog doma a Povodom obilježavanja godišnjice HKUD-a „Vladimir Nazor” otvorena je izložba fotografija „Lice Bačke” Augustina Jurige, fotografa iz Subotice. „Ove fotografije mi prepoznajemo kao nama bliske iz dva razloga. S jedne strane ambijent u kojemu su one nastale jest prostor Bačke, ravnice, paorskih poslova, salaša, karakterističnog načina odjevanja. S druge strane prepoznajemo po tim licima onaj dio ljudi koje svakodnevno susrećemo, koji isijavaju određenim mirom, zadovoljstvom, spokojom. Moramo znati, kada govorimo o licima, da su lica izraz sudbine, i u tom smislu ova izložba govori o tipičnim predožbama ljudi ovih prostora. To su ljudi koje život nije milovao, koji naporno rade na zemlji, to su ljudi koji unatoč velikim naporima isijavaju određenu vrstu zadovoljstva. Pritajenu sreću i zadovoljstvo možete videti na svakom od lica na fotografijama. Fotograf se izdvaja po tome što može izvući taj izraz, taj pogled kada su u pitanju lica i onda dolazimo do granice kada prelazimo u područje umjetnosti”, kazao je ravnatelj Zavoda za kulturu

vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov, podsjećajući da je Augustin Juriga, poznat ne samo u okvirima Vojvodine i Srbije već i srednje Europe Koncertom koji je uslijedio obilježeno je 76 godina rada HKUD-a „Vladimir Nazor”. Već po tradiciji program su otvorili fokloraši sa splotom bunjevačkih igara. Redali su se, zatim, nastupi članova literarne sekcije koji u čitali svoje pjesme, članova dramske sekcije koji su prikazali ulomak iz kazališne predstave „Pa to je užas”. Veliki pljesaki bis dobili su najmlađi fokloraši koji su u koreografiji Kristine Pekanović izveli splot bunjevačkih igara. Ovi mladi fokloraši koji vrijedno rade vidno su napredovali u odnosu na svoje prve nastupe, pa su pljesak i bis itekako zaslužili. Predstavljen je u jubilarni 60. broj „Miroljuba”, novina koje već 15 godina izdaje „Vladimir Nazor”. Koncert je započeo ali i završio nastupom folklorne sekcije koja je za kraj predstavila igre iz Posavine u koreografiji Šime Beretića.

„Pozivam vas da ovo društvo još više omasovimo u godini u kojoj ćemo obilježiti 77 godina rada. Veliko bunjevačko-šokačko prelo, gostovanje dramske sekcije u Hercegovcu, pjevačke sekcije na manifestaciji „Šokačke grane” u Osijeku, sudjelovanje veslača na „Maratonu lađa” na Neretvi, „Dužionica”, tradicionalna likovna kolonija, filmska večer, divojački vašar... samo su dio onoga što smo uradili tijekom prošle godine. Bili smo i dobri domaćini, a dragi gosti bile su nam udruge iz Hrvatske”, kazao je, između ostalog, predsjednik HKUD-a „Vladimir Nazor” Mata Matarić zahvaljujući svim članovima društva koji su aktivno sudjelovali u njegovu radu.

Zlata Vasiljević

PROMOCIJA MONOGRAFIJE HKUD-A "VLADIMIR NAZOR"

DOKUMENTIRANO TRAJANJE OD 75 GODINA

Povodom 75. obljetnice HKUD-a „Vladimir Nazor“ udruga je tiskala Monografiju a promocija je iste priređana 7. 12. prošle godine u velikoj sali županijskog zdanja. Monografija bilježi rad društva od 1936. godine kada je osnovan „Miroljub“, pa do 2011. godine kada je ova, jedna od nastarijih hrvatskih udruga u Vojvodini, obilježila 75 godina rada. Glavni i odgovorni urednik je Mata Matarić, urednik Alojzije Firanj a priređivač Milan Stepanović. Osim njih na promociji Monografije čula se i riječ Tomislava Žigmanova, ravnatelja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Dragana Đurića, konzula Republike Hrvatske u Subotici. Koliki je značaj ovog pothvata „Vladimira Nazora“ govore i riječi Tomislava Žigmanova koji je istaknuo da samo tri hrvatske udruge imaju svoju monografiju.

NASTAVLJAČI TRADICIJE

Predsjednik je „Nazora“, Mata Matarić, zahvalio svima koji su pomogli tiskanje Monografije. „Zahvalu upućujemo Hrvatskom nacionalnom vijeću, slikaru Savi Stojkovu, Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata, priređivaču Milanu Stepanoviću, uredniku monografije Alojziju Firanju i drugim suradnicima na prikupljanju arhivske građe i pisanju članaka u ovoj povijesnoj knjizi. Stariji članovi društva znaju da ovo nije prva monografija „Vladimira Nazora“, jer je prvu, prije 25 godina, napisao ugledni profesor i dugogodišnji tajnik društva Franja Matarić. Profesor bi Matarić bio ponosan i na ovu generaciju „Nazorovaca“ koja nastavlja svijetlu tradiciju očuvanja kulture i jezika Hrvata u Somboru pod okriljem našeg Hrvatskog doma. Prve uratke napisali su osnivači, a posljednje mi - ovodobni djelatnici društva. Između tih redaka prikazan je rad dug 75 godina. Hvala i vama, čitateljima

koji ćete se kroz ovu monografiju upoznati s jednom od najstarijih hrvatskih udruga u Vojvodini i Srbiji“, kazao je Matarić. Urednik Monografije, Alojzije Firanj, na promociji je govorio o samom nastanku ovog značajnog dokumentarnog djela. „Sve manifestacije u 2011. godine bile su u znaku jubileja, obilježavanja 75 godina rada društva. Na likovnoj koloniji „Colorit“ sudjelovao je naš slikar Sava Stojkov, koji je došao u društvu Milana Stepanovića. Na Stepanovićev upit planiramo li monografiju za ovakav jubilej odgovorili smo da nemamo novca za to. Ponudio se bez naknade prirediti nam Monografiju, a Sava Stojkov je pomogao tiskanje donirajući slike. „To je za nas bila velika šansa i tako je krenula realizacija tog projekta“, kazao je Firanj i dodao da je pred redakcijom bio obiman i odgovoran posao.

MNOGRAFIJA ZNAČAJNA I ZA DRUŠTVO I ZA SOMBOR

Sav prikupljeni materijal konačno je priredio Milan Stepanović, Somborski publicist. „Bogato dokumentirana, ova monografija budi i sjećanja na razna razdoblja naše bliske i dalje prošlosti, na česte promjene državnih i društvenih sistema ili proklamiranih vrijednosti, ali i na upornost da se u svim tim vremenima, kroz njegovanje tradicije, duha, jezika i kulture, sačuva identitet ovdašnjeg

bunjevačko-šokačkog življa, najprije kroz pjesmu, ples, narodnu nošnju, glumu, pisanu riječ ili sportsko natjecanje. HKUD „Vladimir Nazor“ u Somboru je, kako jasno svedoči knjiga, punih 75 godina predstavljalo stožer okupljanja ljudi vođenih tom idejom, bilo da je riječ o predvodnicima Društva, bilo o običnim članovima iz grada ili s okolnih, prigradskih salaša“, kazao je na promociji priređivač Monografije Milan Stepanović. Prema njegovim riječima koncepcija i ideja knjige utemeljene su na želji da se načini jedna mala povijesna sinteza, protkana dokumentarističkim pristupom, koja će čitatelju omogućiti precizan kronološki uvid u nastanak, kao i u društvene i građanske aktivnosti „Miroljuba“, a kasnije „Vladimira Nazora“, kao i u sve segmente kulturnog i umjetničkog rada Društva. „Pisana iz pera većeg broja autora, a ponajviše profesora Franje Matarića, ova knjiga svjedoči o korijenima Društva, njegovim ranim danima, o brojnim kulturnim aktivnostima tijekom prethodnih 75 godina, o načinu upravljanja, sekcijama, manifestacijama i priznanjima. Dokumentarna vrijednost ovakvog štiva od nemjerljivog je značaja za samo Društvo i njegove sadašnje članove, ali i za grad Sombor, koji, ovom knjigom, dobija još jedan dragocjen kamačić u mozaiku svoje kulturne prošlosti. Knjiga, ujedno, predstavlja i nastavak prethodne monografije Društva, objavljene o 50-godišnjici njegova rada 1986. godine, a mogli bismo reći da predstavlja njenu novu i slobodniju verziju, lišenu bilo kakve prateće ideologije ili dnevno-političkih uslovljenosti“, riječi su priređivača Stepanovića.

SVJEDOČANSTVO RADA I POSTOJANJA

O značaju Monografije govorio je i ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov. „Kada je u pitanju kulturni prostor Hrvata u Vojvodini monografije društava nisu česte. Naime tek nekoliko društava može se podičiti svojom

monografijom. Ovo je treća, ili četvrta, ukoliko u obzir uzmemo i „Nazorovu“ monografiju uz 1986. godine. Osim „Nazora“ monografiju imaju i HKPD „Matija Gube“ iz Tavankuta i HKPD „Silvije Strahimir Kranjčević“ iz Berega. Ovakva su djela i više nego potrebna jer se na ovakav način dokumentira trajanje Hrvata na ovim prostorima, značajna su jer se na takav način svjedoči o vlastitim naporima na očuvanju kulture u vremenima koja ne moraju uvijek biti naklonjena, što smo mi Hrvati na ovim prostorima iskušavali. Tim prije su ovakvi uradci od značaja, jer je prostor sjećanja, kada su u pitanju ovdašnji Hrvati, nerazvijen. I dalje smo raritetni sadržaj kada su u pitanju prosvjetni nastavni programi, kada je u pitanju područje javnosti, određeni sadržaji u programima kulturnih institucija, a vlastite institucije još uvijek razvijamo. S druge strane, izloženi smo i objekti smo negativnih kritika, strategija, nijekanja kojima je za cilj da se Hrvati ovdje prikažu kao neka novopridošla skupina, a ova monografija upravo svjedoči da je integracija hrvatskih subetničkih skupina u hrvatsku naciju dulja od 1945. godine i da Hrvati na ovim prostorima nisu relikv odluke Komunističke partije. U tom kontekstu je više nego znakovit način na koji je nastao KD „Miroljub“, a o čemu uvjerljivo i poučnu priču nalazite u ovoj monografiji“, zaključio je Žigmanov.

Zlata Vasiljević

BOŽIĆNI KONCERT U HRVATSKOM DOMU

Prepuna je bila Velika dvorana našega Društva kada je 23. 12. 2012. godine održan Božićni koncert.

Koncertu je već po tradiciji prethodila izložba Božićnih kolača.

Na izložbenom se prostoru moglo vidjeti trideset Božićnjaka koje su pripremili sudionici izložbe iz Subotice, Tavankuta, Lemeša i Sombora.

Osim kolača nezaobilazni su bili i medenjaci, suhe šljive i smokve, orasi i kako običaji nalažu, *medljana* rakija, kao neizostavni dio blagdanskog dekora.

Izložba nije bila natjecateljskog karaktera te su svi sudionici nagrađeni zahvalnicama Društva, nakon čega su uz tihi instrumentalnu glazbu i svjetlost svijeća na binu izašla djeca koja su stihovima o Badnjoj večeri započela Božićni koncert.

Nizali su se i smjenjivali, pjesma, ples i stihovi u blagdanskome tonu. Pjesmom „Sad

pjevajmo“; zbor Presv. Trojstva započeo je program a slijedili su mališani Njemačkog udruženja „Gerhard“, „Kraljice Bodroga“ iz Monoštora, pjevačka skupina Mađarske građanske Kasine „Trio“, mladi iz Karmela i kao domaćini, pjevački zbor našega Društva

Inspirirana najradosnijim događajem u povijesti kršćanstva, Rozmari Mik je i ove godine dala duhovnu notu tekstu kojim su tijekom večeri, Bojana Jozić i Darko Lovrić vodili program.

Brojna je publika nagradila sve izvođače burnim pljeskom a na koncu programa je zajedno sa sudionicima programa zapjevala pjesmu „Radujte se narodi“.

Nakon koncerta priređen je mali domjenak za sudionike programa i goste te se uz po koju čašicu *medljane* rakije nazdravilo *ocima* i nadolazećim blagdanima.

Vesna Čuvardić

PJEVAČKA SKUPINA »HKUD VLADIMIR NAZOR« U NOVOJ GRADIŠKI

Povodom dana grada Nove Gradiške, hrvatska pjevačka skupina »Slavča« iz istoimenog grada, održala je koncert pjevačkih skupina »Na te mislim« koji je bio održan u subotu 1. prosinca 2012. godine u 19.00 sati u Domu kulture u Novoj Gradiški.

Pred skoro punom dvoranom, koja može primiti blizu 300 duša, domaćin ovog susreta, pjevačka skupina »Slavča«, otvorila je ovaj dvosatni koncert s pjesmom »Na te mislim«. U nastavku programa nastupio je Ženski vokalni sastav »AD ASTRA« iz Slavenskog Broda, također sa šest pjesama, zatim pjevačka skupina »LEPEZA« Češka Beseda općine Lipovljani s istim brojem pjesama. KUD »ANTUN MIHANOVIĆ« - Klanjec nastupio je u dva puta sa

spletom igara na kompozicije Straussa a zaplesali su i mazurku.

Petije na pozornicu izašao HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora, također sa šest pjesama a nakon njih je nastupala klapa »ŠKRLET« iz Kutine.

Domaćini su koncert pozdravili s pjesmom »Bolujem ja« da bi im se na kraju na pozornici pridružili svi sudionici zajedno pjevajući »Ne dirajte mi ravnice«.

Ovo je drugi nastup HKUD »Vladimir Nazor« u Novoj Gradiški u posljednje tri godine što je dobar znak za ovu pjevačku skupinu koja je uznapredovala. Mišljenje je organizatora koncerta, da je ova godine izvedba bila najkvalitetnija i da su sve skupine bile ujednačene kvalitete.

Bilo je lijepo prisustvovati jednoj od rijetkih večeri u kojima nije bilo folklornih plesova, koreografija i narodnih nošnji. Osim KUD-a »ANTUN MIHANOVIĆ«, čiji su članovi u građanskim nošnjama plesali rijetko viđene plesove.

Koncertu su prisustvovali: **Mirko Golovrški** predsjednik gradskog vijeća Nova Gradiška, **Milka Perković** predsjednica Općinskog vijeća Rešetari, **Ivan DeVilla** predsjednik KLD »Rešetari«.

Nakon uspješno završenog koncerta sudionici i gosti su se družili uz pjesmu, igru i okrepu.

Antun Kovač

GOSTOVANJE U VELIKOM BANATSKOM SELU

Organiziranjem seminara igara podunavskih Nijemaca u našem je Društvu sklopljeno prijateljstvo između KUD-a »Marija Bursač« iz Banatskog velikog sela i HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora. Tijekom seminara, igrači iz Banatskog velikog sela su bili gosti naših folklorša i tom prilikom su izrazili želju da se druženje nastavi kod njih na godišnjem koncertu.

Povodom toga uputili su nam poziv da ih posjetimo 21.12. 2012. god. Želja je bila da gostovanje traje tri dana, što mi nismo mogli prihvatiti jer smo u planu imali Božićni koncert 23.12. 2012. Stoga smo dogovorili jednodnevno gostovanje.

U Banatsko veliko selo stigli smo u 17 sati gdje su nas u prostorijama društva primili naši domaćini. Uz okrepu smo dogovorili večernji program. U prelijepim prostorijama Društva, uz veliku ljubaznost domaćina, osjećali smo se prijatno, a dobru atmosferu podgrijevalo je ranije poznanstvo iz Sombora.

Dogovor je bio da HKUD »Vladimir Nazor« izvede bunjevačke igre i igre iz Bačke u koreografiji Šime Beretića. Koncert je bio iznimno posjećen, a česti pljesak je dodatno motivirao izvođače programa, među kojima su bili i domaćini, da daju sve od sebe a bio je i velika nagrada za izniman trud naših igrača.

Nakon koncerta spakirali smo nošnju, plesači su otišli na večeru a vođe puta na domjenak u klub Društva, gdje nas je dočekalo

iznenađenje. Naime, u prostorijama je kluba bila prisutna TV Kikinda za koju smo dali izjavu i predstavili rad HKUD-a »Vladimir Nazor«. Lokalna stanica je vrlo lijepo predstavila naše Društvo ne izostavivši ništa od onoga što smo rekli.

Svoje predstavljanje je imalo i Udruženje Nijemaca »Gerhard« iz Sombora, čije su predstavnice

Marijana i Gabrijela putovale s nama.

Nakon večere u jednom restoranu, počela je zabava koju je pratio orkestar KUD-a »Marija Bursač«. U Sombor smo, uz pjesmu u autobusu, stigli oko 3 sata. Svi dojmovi ukazuju na to da je uspostavljeno jedno veliko prijateljstvo koje bi se trebalo u budućnosti i dalje razvijati.

Šima Beretić

Mladi u „Nazoru“

Društvo vodi uprava, uglavnom starije osobe, a na sceni ga predstavljaju mladi. Da bi taj odnos dobro funkcionirao treba dosta strpljenja i takta. Treba dobra povezanost i povjerenje između uprave i izvođača programa, članova sekcija i njihovih stručnih rukovodilaca. Izgleda da je to dobro riješeno u „Nazoru“ jer Društvo radi preko 76. godina.

No, taj odnos između uprave i sekcija je osjetljiv i treba ga stalno njegovati. Jer mijenjaju se generacije, mijenjaju se ljudi a kaže se „sto ljudi sto čudi“. Zato smo se obratili „folklorošima“ „perjanici“ našeg društva, da čujemo kako rade, kako se druže, što misle o pojedinim pitanjima i što predlažu?

Na poziv se odazvala skoro cijela sekcija s koreografom na čelu, bilo je lijepo i ugodno razgovarati s toliko mladih ljudi. Spontano i opušteno iznijeli su svoje mišljenje želje i probleme.

Recite nam nešto o vašem životu u Nazoru: o probama, koreografijama, glazbi, koreografu?

Probe su dobre i zadovoljni smo s radom, ako tijekom rada dođe do nekih nesuglasica riješimo ih u hodu i nastavimo rad bez problema.

Zadovoljni su i koreografom *Šimom Beretićem* koji radi s folklorom od 2009. godine. Počeo je s 10-11 igrača pa je morao, da bi mogao postaviti koreografiju, uzimati i veterane koji su još bili spremni za igru. Danas, kaže *Šima* s ponosom, ima oko 35-36 igrača u prvoj grupi koji su spremni za nastup. Od manjih folklornih društava u koje mi spadamo mi smo najbolji od svih. To

se može postići timskim radom koji je kod igrača razvijen. Oni se druže i dolaze u Nazor radi društva i radi druženja. U grad također izlaze zajedno. Hvale svoga koreografa i kažu da je najbolji do sada za kojeg znaju. On je ponosan na njih i ono što su stvorili i kaže im: „Naš zadatak je očuvati društvo kao što su ga čuvali i očuvali naši stari. Vi za sada igrate ali vremenom ćete i vi postati članovi uprave i voditi ovo društvo.“

Zahvalni su i *Zlatku Vukoviću* harmonikašu koji ih vjerno prati i druži se s njima. Zlatko još nikada nije zakasnio ili izostao s probe.

O nastupima i putovanjima - kako ih doživljavate, ima li ih dovoljno ?

Volimo nastupe i druženja s drugim društvima jer tako stječemo nova poznanstva, upoznajemo nove krajeve, možemo drugima pokazati što su naučili.

Kažu da je putovanje za njih magična riječ pa još ako je više dana... željeli bi ići s društvom na more. Svjesni su ekonomske krize, imaju razumijevanja za poteškoća u radu uprave. Kažu da su spremni i na sufinanciranje ako je potrebno kako bi ostvarili neko gostovanje. Uvijek su spremni primiti goste.

Što bi predložili za bolji rad sekcije?

U radu sekcije najviše nedostaje glazbe, zadovoljni smo sa *Zlatkom Vukovićem* koji nam je vjerni pratitelj. *Vladimir Kuntić* također pomaže kad god je u mogućnosti. Ali, voljeli bismo imati jaču pratnju posebice na nastupima, jer je uz dobru glazbu lakše plesati pa su i rezultati bolji.

Čitate li „Miroljub“ i što mislite o njemu?

Miroljub redovito čitamo i imamo jednu primjedbu kao kolektiv. Naša sekcija je malo zastupljena.

Urednik je primjedbu primio na znanje i obećao više prostora u *Miroljubu*, s tim da se mora poraditi na boljem izvješću s nastupa (u riječi i slici) a poželjno je i više detalja iz života sekcije.

Što biste poručili upravi Društva ?

Mi smo do sada uvijek bili spremni pomoći kada je nešto potrebno društvu a tako će biti i ubuduće. Željeli bismo malo više gostovanja i ići na more. Zadovoljni smo upravom - samo tako nastavite - poručili su mladi uz osmijeh.

Koreograf društva Šima Beretić

Šima je dugogodišnji plesač i aktivan član društva. Bio je jedan od najboljih igrača koje je društvo imalo. Stručni ljudi ocjenjuju da mu je nedostajala samo „visina“ da bi bio najbolji igrač bunjevačkih igara. Po osnutku obitelji prestao je plesati. U društvo se vratio 2009. godine na poziv uprave i tadašnjeg koreografa Vinka Paštrovića. Kao veteran doveo je sa sobom i: Alberta Dorotića, Žigu Čuvarđića, Vinka Žuljavića i Mišu Mračinu. Folklorna sekcija je tada brojala 10-11 članova. Te godine za smotru je postavljen običaj „Bunjevački svatovi“ a postavio ga je Šima koji je preuzeo mjesto koreografa od Vinka Paštrovića.

U koreografiji su uključeni i mnogi stariji članovi što je rezultiralo uspjehom. S ovom koreografijom plasirali su se na Pokrajinsku smotru.

Pitali smo Šimu koje igre društvo ima na svom repertoaru?

Igre možemo podijeliti u dvije grupe:

- Koreografske igre koje društvo njeguje:

Dvije koreografije Bunjevačkih igara
Igre iz Posavine
Bačke igre
Igre iz Banata

- Izvorni običaji:

Bunjevački svatovi
Polivači
Bunjevačko Prelo

Sekcija sada ima oko 35-36 članova koji su skoro svi spremni za prvu postavu. Radna atmosfera je dobra, plesači imaju visoko mišljenje o svom koreografu tako da možemo očekivati uspjeh na dolazećim smotrama. Očekujemo plasman na zonsku smotru ove godine.

Narodna nošnja

Društvo ima veoma bogat fundus narodnih nošnji i to su ovi kompleti:

Bunjevačke narodne nošnje
Nošnja iz Posavine
Šumadijska srbijanska nošnja
Vranjanska nošnja
Banatska nošnja
Bačka nošnja

Zatim imamo:

Mađarsku i slovačku nošnja ali za nju nemamo čizme.

Imamo i po nekoliko pari crnogorske i makedonske nošnje koje su se koristile nekada u „Brankovu kolu“.

Na žalost, nošnja je u dosta lošem stanju kako je utvrđeno na inventaru. Trebalo bi nešto hitno poduzeti kako bi se sačuvalo tako vrijedno blago. Na inventaru je dogovoreno da se dogodine prilikom popisa izdvoji sve što je oštećeno i da se to više ne koristi te da se pristupi popravci i restauraciji nošnji.

Alojzije Firanj

RAD DRUŠTVA U 2013. GODINI

Kraj stare godine i početak nove obično je vrijeme kada se svode računi, pravi se osvrt na proteklu godinu i zacrtavaju planovi za nadolazeću. To je povod za razgovor s predsjednikom HKUD-a „Vladimir Nazor“ gospodinom *Matom Matarićem*.

Gospodine Matariću kako ocjenjujete rad društva u protekloj 2012. godini?

Prije svega, svim članovima „Nazora“ i čitateljima „Miroljuba“ želim sretnu i blagoslovljenu 2013. godinu.

Intenzitet rada pojedinih sekcija i odjela u njima bili su uslovljeni raspoloživim materijalnim sredstvima koja su bila nedostatna za realizaciju ambicioznih programa planiranih kad je finansijska kriza bila tek na pomolu. I pored navedenog, Društvo je u cijelosti dalo dobre rezultate. Posebno je važno istaći da niti jedna tradicionalna manifestacija nije odložena, da gostovanja nije manjkalo.

Održano „Veliko Bunjevačko – šokačko prelo“, Međunarodni festival Hrvatske tamburaške glazbe, Međunarodna smotra amaterskih kazališta, Dužionica,

„Colorit“, Divojački vašar, Obilježavanje 76 obljetnice društva, godišnji koncert i Božićni koncert.

Nastupe u inozemstvu kao i u Vojvodini imale su folklorna sekcija, pjevački zbor, Dramska sekcija, literarna sekcija, a sportska sekcija – odjel veslači, po drugi put je sudjelovala na „Maratonu lađa na Neretvi“ i na Dunavskoj regati „Vukovar - Ilok“.

Predstavljanje „Monografije“ u Vinkovcima, u organizaciji Matice hrvatske.

Izaslanstvo Društva u sastavu *Mata Matarić, Cecilija Pekanović, Jovana Dodić* i *Bojan Jozić* obavilo je zvaničan posjet predsjedniku RH dr. *Ivi Josipoviću* povodom dobijanja Povelje RH. Dobili smo podršku da nastavimo raditi na očuvanju kulturne baštine Hrvata u Vojvodini. Organizirali smo, u suradnji sa Zavodom za kulturu Vojvođanskih Hrvata, književnu večer posvećenu *Anti Evetoviću Miroljubu*.

Na koncu svega, u protekloj godini, u prosincu je na 76. godini utemeljenja Društva predstavljena članovima i gostima u svečanoj sali Županije „Monografija“ u povodu 75. obljetnice Društva.

Još bi se mnogo toga moglo reći, ali ukratko, zadovoljan sam i zahvalan svima koji su doprinijeli da nam i 2012. bude uspješna.

Poznato je da je rad društva veoma razgranat i dinamičan. Upoznajte naše čitatelje s planovima sekcija za 2013. godinu.

Sve pomenute manifestacije planiramo održati i u ove godine, a obim i sadržaj istih, bit će uvjetovan raspoloživim novcem. Ne želimo ništa uskratiti svojim članovima niti građanima Sombora. Iako je poznata uzrečica – da u krizi prvo strada kultura – nastojat ćemo sve dogovoreno održati, a isto tako, gostovati gdje god nas pozovu. Ako bude neophodno, bit će predloženo da se za pojedine priredbe, naplaćuje simbolična ulaznica, a da u troškovima puta sudjeluju sudionici gostovanja.

Ovo nije ništa novo u povijesti Društva, ali može pomoći u ovim kriznim vremenima.

Što se planira u izdavačkoj djelatnosti?

U ovoj djelatnosti planiramo redoviti izlazak četiri broja „Miroljuba“, planirano je tiskanje knjige o „Nenadić salašima“ a kasnije i o drugim naseljima iz kojih dolazi većina naših članova. Moguće da objavimo još koju knjigu - sve ovisi o novcu kojim ćemo raspolagati.

U Miroljubu imamo redovita izvješća o odlukama i njihovoj realizaciji u radu uprave. Kako ste vi zabovoljni suradnjom i radom uprave društva?

Skoro svake srijede održavaju se sjednice Izvršnog odbora na kojima se raspravlja o aktualnoj tematici - od analize proteklih događanja do planiranja budućih. Također, po potrebi, održavaju se sjednice Upravnog odbora na kojima

se utvrđuje globalna politika Društva. Uz male izmjene u sastavu, uglavnom iz objektivnih razloga, svi članovi uprave su na svoj način doprinijeli Društvu.

Primjetno je pomlađivanje kako u sekcijama tako i upravi Društva, što osigurava kontinuitet rada i rukovođenja Društva.

Planira li se u ovoj godini neka investicija ili ulaganja u društvo?

Pijavit ćemo se na natječaje za sredstva za investicijsko održavanje objekata kulture pa, ako dobijemo sredstva, uložiti ćemo u rekonstrukciju sanitarnog čvora jer je u problematičnom stanju. Također, rado bismo popunili asortiman narodnih nošnji jer su nam postojeće „na izdisaju“.

I naravno nezaobilazno pitanje kakav je finansijski plan ove godine?

Jedini donekle siguran prihod nam je od izdavanja prostora za knjižaru. Ostalo očekujemo od natječaja i donacija od raznih institucija.

Naše potrebe se svode na oko 2 milijuna dinara, a kako ćemo ih „nabaciti“ ni sam ne znam. Prošle smo godine bili blizu ove sume, a ove – živi bili pa vidjeli. Svakako se nećemo „pružati duže od gubera“, jer nas događaji u susjednim udrugama upozoravaju da to nije dobra ideja.

I na kraju što biste poručili članovima i simpatizerima HKUD-a „Vladimir Nazor“ Sombor?

Moja poruka je uvijek ista. Radite u Domu, jer je Dom uvijek spreman dati više Vama nego Vi njemu. Probajte, nije teško.

Hvala gospodine Matariću na ovom razgovoru.

Razgovor vodio *Alojzije Firanj*

ADVENT U LEMEŠU

Advent ili Došašće vrijeme je priprema za rođenje malog Isusa. Onima koji pripreme za Božić ne svode na puki šoping i grozničavu žurbu te pripreme jela i dekoraciju one predstavljaju nešto više. Ustati svako jutro malo ranije i otići na *roratu* tj. zornicu, ispovijediti se i pričestiti na ponoćnoj misi – sve je to duhovna priprema koja ispunja dušu. Ako se tomu doda pokoji lijep kulturni događaj i okupi se obitelj tada možemo govoriti o punini doživljaja Božića. Lemešani pripreme počinju već prvog dana Adventa naviknuti da im HBKUD Lemeš za Materice pokloni koncert. Udruga koristi vrijeme Došašća da svojim sugrađanima i vjernoj publici zahvali na cjelogodišnjoj potpori.

U nedjelju 16. XII., na Materice, vjernu publiku HBKUD-a Lemeš dočekala je živa slika betlehemske štalice i izložba božićnjaka. Svoje božićnjake su donijele gošće iz Sombora članice HKUD-a V. Nazor i domaćini (brat i sestra Dario i Tamara Brkić, Mariška Pravdić, Kata Kanjo i Stana Kovač). Program je počeo recitalom Tama je svud koji su izvodile recitatorke nagrađene na Pokrajinskoj smotri recitatora na hrvatskom jeziku Kristina Kemenj i Maja Kovač. Svoje umijeće plesanja pokazali su najmlađi, oni od 5 do 9 godina, nakon čega je uslijedila pjesma domaćina – pjevali su božićne pjesme na hrvatskom i mađarskom jeziku. Nizali su se nastupi: folklorna skupina, recitatori pa djevojački zbor Musica viva pod dirigentskom palicom Marite Topić. Solo nastup Aleksandre Pletikosić iz Lemeša,

učenice druge godine srednje muzičke škole u Somboru i pobjednice Državne smotre muzičkih škola u solo pjevanju, izazvao je posebnu pozornost publike i buran pljesak. Pjevači HKPD-a S. S. Kranjčević iz Berega dočarali su publici štih davnih Božića i vremena kada se pjevalo u svakoj kući i obitelji i to bez glazbene pratnje.

Večer je pjesmom i završila. Pjesmu U to vrijeme godišta pjevali su svi sudionici koncerta. Uz čestitanje Materica podijeljene su jabuke sa zabodenim dinarom u njih, podsjećajući nas na stari običaj darivanja na Materice.

Lucia Knezi

MAMA

*Najdraža majko,
bezbroy puta ti fala!
Velikom ljubavlju,
svoju jedinicu ti si odgajala!*

*Znam, mama čim si oče otvorila,
rano ujutro si za mene moljila.
Zdravlje, sriću, blagoslov
za mene si od svevišnjeg prosila.
Dobroti, viri, vridnoći, poštenju
primerom svojim mi učila.*

*Fala tom dragom biću,
tim vridnim rukama,
toj žarkoj ljubavi
koju si mene pružila.*

*Kratko si mama nuz mene bila.
Tvoja duša ka nebu poletila.
Želim te zagrliti mama,
iz sveg srca reći fala.
Mama ja se za tvoju dušu moljim,
samo Svevišnji zna
kako da ti se majko zafaljim!*

Kata Kovač

ŽUPSKO PRELO U SOMBORU

U župi Uzvišenja sv. Križa u Somboru organizirano je 24. siječnja sedmo po redu župsko prelo. Ovo, sada već tradicionalno okupljanje župljana, koje je potaknuo vlč. Marinko Stantić, održalo se u prostorijama Udruženja Njemaca "Gerhardt" i okupilo je više od stotinu osoba iz svih somborskih župa te goste iz Subotice, Tavankuta i Žednika.

Lijepo je bilo vidjeti da je ovo tradicijsko okupljanje zainteresiralo djecu i mlade jer ih je bilo više od tridesetak, a znamo koliko ih je teško motivirati za obiteljska druženja.

Elena Link - najljepša prelja u Križu

ŠOKADIJA JOŠ NE SPAVA

*Tribalo je dugo vrime,
stih da rane mi izliči,
da proklija jedno sime
i poteknu lipe riči.*

*Nije pisma ućutila,
daleko je zora plava,
sva se čeljad razbudila
Šokadija još ne spava.*

*Vranci će mi sone vući
do Berega, mojeg sela,
noćas, evo, idem kući
do šokačkog našeg prela.*

*Kako ste mi ljudi moji?
Otkal vam to lipo ruvo
što vam tako lipo stoji?
Ko je sve to do sad čuvo?*

*Šta novoga ode ima?
Nisam bio od proštenja...
Jel vam ladna ova zima?
Ima l' dice i krštenja?*

*Lipo mi je s vama sisti,
pripovidat priče naše,
paprikaša dobrog jisti,
zaigrat uz tamburaše.*

*A kad opet zora dođe
vranci će mi sone vući.
Ovo prelo brzo prođe...
Teško mi se vratit kući.*

Zlatko Gorjanac

Vrijedne župljanke su se kao i uvijek pobrinule da za posluženje ima dosta slanog peciva, slatkiša, kolača. Bilo je tu i sokova, rakije te bijelog i crnog domaćeg vina no atmosferu nije bilo potrebno dodatno „podgrijavati“ jer je prvim plesom vlč. Marinko potaknuo i svirače i igrače da se okupe u veliko kolo pa je prostorija začas postala tijesna. Neumorno se plesalo, pjevalo i družilo uz tamburaški orkestar „Zlatni zvuci“

Kao i na svakom prelu, tako se i na ovom birala najljepša prelja. Izabrana je Elena Link, učenica trećeg razreda OŠ "Dositej Obradović" iz Sombora. Prvopričesnica je i redovito pohađa i školski i župni vjeronauk. Između ostalih nagrada, dobila je na dar i dvije slikovnice koje je donirala autorica Nedeljka Šarčević, pjesnikinja iz Subotice. Kao što pjesma kaže:

*Igralo se tako cile zimске noći;
Jutro brzo došlo,
Tribalo je prezat pa na salaš poći.*

Sutra svanjiva novi radni dan. Ostaju uspomene i sjećanja na to da je ljepše biti jedno s drugim, da je ljepše biti zajedno, a to se može već i na prvoj svetoj misi.

Marija Šeremešić

ŠOKADIJA U KNJIŽEVNOSTI, PJESMI, SLICI

Izraz Šokac je nastao kada su se Hrvati bježeći od turske agresije pokušali prijeći Dravu, gdje su došli u kontakt s Mađarima koji su im govorili da ih je previše („šok haz“) - kazao je Goran Rem.

Udruga građana „Urbani Šokci“ iz Sombora organizirala je 29. studenoga multimedijalnu večer „Šokadija u književnosti, pjesmi i slici“. Bila je to prigoda da se po prvi puta predstavi „Panonizam

hrvatskog pjesništva“ djelo čiji su autori znanstvenici *Goran Rem* i *Sanja Jukić*. U drugom dijelu programa promovirani su glazbeni nosači zvuka „Svatovske pisme Šokaca u Bačkoj“ i „Alaj piva Šokica“ (što je zapravo bila somborska promocija ovih zapisa) i prikazana revija tradicionalnog šokačkog svatovskog ruva.

Dvoknjižje „Panonizam hrvatskog pjesništva“ obuhvaća pet stoljeća književnosti i rezultat je sedmogodišnjeg rada profesora dr. sc. *Gorana Rema* i dr. sc. *Sanje Jukić*.

O svatovskim pjesmama koje se pjevaju na panonskim prostorima govorila je predsjednica udruge „Urbani Šokci“, *Marija Šeremešić*, a pjesme su izvodile gostujuće udruge iz Bača, Sonte, Berega i Bačkog Monoštora koje su prikazale i reviju tradicijskog svadbenog ruha.

Draga gošća i suradnica hrvatskih udruge iz Podunavlja, predsjednica „Šokačke grane“ iz Osijeka *Vera Erl* osvrnula se na suradnju s udrugama iz Bačke.

Alojzije Firanj

NOVI PREDsjedNIK „KRANČEVIĆA“ U BEREGU

Na redovitoj izbornoj skupštini HKPD-a „Silvije Strahimir Krančević“ iz Berega održanoj 5. siječnja izabran je Marin Katačić za predsjednika udruge. Unatrag osam godina na taj se dan održava skupština udruge što je već prešlo u tradiciju, te je članovi nazivaju „Krančevićeva“ nova godina. Dosadašnja predsjednica Tamara Lerić podnijela je izvješće za proteklu godinu i predstavila je plan za ovu godinu. „U protekloj godini HPKD „Silvije Strahimir

Krančević“ imao je 23 nastupa folklor, pjevača i recitatora. Tu se vidi kako je društvo radilo tijekom cijele godine, pa se nadamo da će i u ovoj godini biti nastupa i rada“, kazala je Tamara. Ona se svim članovima zahvalila na dobroj suradnji i međusobnom razumijevanju. „Četiri godine je sasvim dovoljno da se vodi društvo i trebaju se događati promjene koje su uvijek dobro došle“, rekla je. Za novog predsjednika izabran je Marin Katačić, diplomirani pravnik ali i

dugogodišnji član društva, koji je bio tajnikom udruge i jedan od pisaca monografije društva. Nakon izbora novi je predsjednik zahvalio na ukazanom povjerenju, a dosadašnjoj predsjednici uručio sliku u znak zahvalnosti na dosadašnjem radu. Izabrano je i predsjedništvo koje broji 11 članova a čine ga predsjednik, tajnik i blagajnik društva, te pročelnici sekcija koje djeluju u „Krančeviću“. Tamara Lerić je i dalje član predsjedništva.

Alojzije Firanj

MEDICINSKA ABECEDA

Dr. Marija Mandić, rođ. Matarić

MENOPAUAZA se definira kao trajni prekid menstrualnog ciklusa koji se javlja po prestanku rada jajnika. Razdoblje u kojemu se tijelo priprema na menopauzu zovemo klimakterij. Smatramo da je menopauza nastupila kada žena najmanje godinu dana nije imala menstruaciju. Prirodna menopauza u prosjeku nastupi nakon 50. godine, kada se većina žena suočava s više ili manje izraženim simptomima klimakterija. Kod nekih žena menopauza nastupi odjednom, bez klimakterija, a to je najčešći slučaj kod operativnog odstanjenja jajnika. Znači što ih doživi većina žena su: navale vrućine, noćno znojenje, nemir, ubrzani otkucaji srca, razdražljivost, povišen krvni tlak, dobivanje na težini, depresivna raspoloženja. Kasnije se pojavljuju i kasni simptomi – suha koža, opadanje kose, bolovi u kostima i zglobovima, suha rodica i bolovi tijekom spolnog odnosa. Pogođen je i urinarni trakt. Kod dosta žena mjehur više nije pouzdan i dolazi do nekontroliranog istjecanja urina. Zbog izmijenjenog hormonalnog stanja češće se povećaju razine kolesterola u krvi kao i tlak s ubrzanom aterosklerozom što povećava opasnost nastanka bolesti krvožilnog sustava. Zbog toga žena više nije „zaštićena“ od infarkta srca i šloga nego je njima podložna kao i muškarci u tim godinama. Zbog pomanjkanja spolnih hormona snižava se gustoća kostiju, što može dovesti do osteoporoze s prijelomima.

NESANICA je jedan od najčešćih zdravstvenih problema na koji se ljudi najčešće žale. Stariji svakako imaju veće probleme sa spavanjem, te se često u toj dobi nesanica smatra uobičajenom ili čak i normalnom. Uzroci nesanicе su svakako različita porijekla. Može ju uzrokovati fizička bolest, stres, kronična bol ili pak depresija. Takođe i navike i način života mogu doprinijeti ometanju sna. Tako prekomjerno sjedenje i neuredan život, kao i prekomjerno uzimanje kofeina i drugih stimulansa ili alkohola predstavljaju najčešće uzroke nesanicе mladog radnog stanovništva.

SAVJETI ZA DOBRO SPAVANJE NOĆU:

- Idite u krevet samo kada ste pospani.
- Ustanite otprilike u isto vrijeme svako jutro bez obzira na to kada idete spavati.
- Koristite metode opuštanja prije spavanja: iskušajte toplu kupku s Epsomovom soli (soli magnezijevog sulfata) koja je odlično sredstvo za opuštanje mišića.

- Pojedite nešto lagano – krišku dvopeka ili jabuku – ili čitajte desetak minuta prije nego li ugastite svjetlo.
- Držite se redovitog rasporeda tjelovježbe. Ako je moguće, vježbajte u vrijeme koje će vam pomoći da kasnije najbolje spavate.
- Izbjegavajte alkohol i kofein nekoliko sati prije odlaska na počinak. Prisjetite se da kofeina nema samo u kavi, već i u čokoladi, čaju i mnogim bezalkoholnim pićima i lijekovima koji se mogu kupiti bez liječničkog recepta.
- Što se tiče djece izbjegavajte prekomjerno podsticanje aktivnosti poput glasnih igara ili uzbudljivih tv emisija neposredno prije odlaska u krevet.

NJEGA KOSE ZIMI

Niske temperature, vjetar kao i suh zrak u zagrijanim prostorijama štete vašoj kosi kojoj je tijekom zime potrebna posebna njega. Donosimo deset savjeta pomoću kojih će vaša kosa biti zdrava tijekom zimskih mjeseci.

1. Nemojte prati kosu svakog dana. Za pranje kose zimi koristite blagi šampon sa što više prirodnih sastojaka.
2. Koristite regenerator. Odaberite regenerator s pojačanim djelovanjem.
3. Nikad ne izlazite napolje s mokrom kosom. Mokra kosa je sklona pucanju i lomljenju vlasi.
4. Izbjegavajte pranje kose vrućom vodom jer vruća voda oštećuje i isušuje kosu i kožu.
5. Manje koristite fen za kosu jer vrući zrak iz fena oštećuje kosu.
6. Zaštitite glavu šalom ili kapom kad izlazite na hladnoću - na taj način štitite i kosu laganim šalom ili kapom ali pazite da ne bude pretijesno ili prečvrsto stisnuto.
7. Redovito šišanje. Za zimske je mjesece dobro pripremiti kosu šišanjem te nastaviti redovito šišati vrhove.
8. Perite kosu obrnutim redoslijedom. Najprije nanesite pola žličice omiljenog ulja na glavu, zatim nanesite regenerator i tek nakon toga isperite kosu s manje šampona. Na kraju možete opet koristiti regenerator.
9. Avokado sadrži ulja i vitamine i savršen je za njegu kose.
10. Maslinovo ulje možete koristiti i tijekom ljeta ali i tijekom hladnih mjeseci.

Veljača je mjesec maski i maškara ali i mjesec ljubavi i zaljubljenih. Danas već nezaobilazno Valentinovo nosi u sebi poruku dublju od šalice ili ukrasa u obliku srca kojih će dućani u veljači biti prepuni.

Postoji, naravno, više priča o porijeklu blagdana Valentinova koji se slavi 14. 2. Neke od njih kažu da potječe od nekih paganskih obreda dok ga druge povezuju s parenjem ptica koje, navodno, počinje na taj dan.

Ono što znamo sa sigurnošću jest da su stari Rimljani slavili proljetni blagdana Luperkalija. Jedne davne godine, večer uoči tog blagdana pogubljen je svećenik Valentin. Odrubili su mu glavu jer je vjenčavao mlade parove iako je car to strogo zabranio. Car je smatrao kako je za mlade vojnike bolje da budu nevjenčani i bez obitelji jer su na taj način bolji ratnici. Narod je Valentina uskoro proglasio svecem a kada je ojačalo kršćanstvo svećenstvo je odlučilo spojiti blagdan Luperkalija i smrt Svetog Valentina u jedan. I tako je nastalo Valentinovo koje se slavi 14. veljače.

Jedan od starih običaja jest slanje čestitki i cvijeća za Valentinovo. Prvu je čestitku za Valentinovo napisao i poslao

jedan Francuski vojvoda a poslao ju je svojoj supruzi dok je bio u zatočeništvu u Engleskoj.

Pogledajte kako su nekada ranije izgledale čestitke za Valentinovo i, naravno, ako već niste – **zaljubite se!**

U srce pažljivo upišite ime simpatije i pazite da vas (ne) pogodi Amorova strelica.

BEČARCI

*Prođi lolo i sa naše strane,
i naša je strana patosana.*

*U mom šoru više blata nema,
sve švaleri na štikla razneli.*

*Bečarim se i pomalo lolam
Žene nemam pa ovako moram.*

*Aoj vinko al si me našminko
Nana pita di si bio sinko.*

*Digni Kajo kraj od šlingeraja,
da ti Baja čizmom ne ukalja
Neka kalja opraeće ga Naja.*

Znate li?

- Prosječan čovjek sažvaće oko 300 žvakaćih guma godišnje.
- Oko 33% ljudi koji za upoznavanje osoba suprotnog spola koriste oglase lične prirode - već je u braku.
- Krokodil ne može isplaziti jezik.
- U eskimskom riječniku postoji više od 15 riječi za snijeg.
- Dnevno se tiska više novčanica za društvenu igru Monopol, nego li za državnu blagajnu Amerike.
- Oko 80% milijunera vozi polovne automobile.
- U srednjem se vijeku šećer smatrao luksuzom i u jednom je trenu vrijedio više od zlata.
- Tijekom života prosječna žena provede 12 tjedana tražeći sitnice koje je zagubila u torbi.
- Albert Einstein nije naučio razgovjetno govoriti sve do svoje devete godine zbog čega su njegovi roditelji strahovali da je retardiran.
- Profesionalna fudbalska lopta napravljena je od 32 kožne pločice i spojena sa 642 šava.

VICEVI

• Nakon smrti, konstruktor poznatog automobila Ferdinand Porsche dospije u raj. Tamo ga dočeka sv. Petar riječima:
- Gospodine Porsche, zbog Vaših zasluga u kreiranju čuvenog automobila i doprinosu automobilskoj industriji možete poželjeti šta god hoćete i ja ću Vam to ispuniti. Porsche se malo zamisli, pa reče: - Dopustite mi da malo razgovaram s Bogom. Sveti Petar se složi i odvede ga u božje prostorije. Porsche upita Boga: -Dragi Bože, čime ste bili zauzeti dok ste stvarali svoju kreaciju ženu?
- Kako to misliš? – odgovori Bog.
- Znate, Vaša kreacija je puna pogreški. Pogledajte: prednja strana nije aerodinamična; pravi previše buke; održavanje je preskupo; pet do šest dana u mjesecu je potpuno neupotrebljiva; zadnja strana visi previše; stalno se treba bojiti i doradivati; prednje lampe su premalene; potrošnja goriva je prevelika...
Bog se zamisli, pa reče:
- Gospodine Porsche, možda je to i istina, ali statistički gledano, više muškaraca vozi moj izum, nego tvoj!

• Moša i Toša gledaju kaubojski film i Moša kaže Toši:
- Ajde da se okladimo da će ovaj kauboj da sidne na ovaj kaktus!
- Ajde da se okladimo da neće. - kaže Toša.
I okladiše se u sto eura. Međutim, kauboj ipak sjedne na kaktus te Toša plati Moši stotku. Nekoliko sati kasnije dolazi Moša i vraća Toši sto maraka i kaže mu da nije pošteno da mu uzme novac jer je već prije gledao film pa je znao što će se dogoditi. Toša će na to:
- Pa i ja sam gledao taj film ali nisam mislio da je taj kauboj toliko lud da će opet sisti na kaktus!

• Moša tužio Tošu da ga je ovaj izbo nožem. Toša, naravno, niječe:
-Nije istina gospodine sudijo, ja sam tribijo krompire i naišo Moša, okliznijo se na kuru od banane i spo pravo na nož... i tako šest puta.

• Zaustavio policajac Mošu dok je vozio auto i traži mu vozačku dozvolu a Moša će njemu:
- Pa jučer ste mi uzeli vozačku, što mislite koliko ja imam tih dozvola?!

• U zalagonicu došli ljudi založiti mozak pa doktor traži 2000 dolara, znanstvenik traži 2500 dolara a Toša i 3000 dolara. Pitaju Tošu zašto on traži toliko puno a on odgovara:
- Pa moj mozak je nov, nekorišćen.

• Englez, Rus i Jugoslaven putuju avionom i Englez kaže:
- Sad smo iznad Londona!
Kada su ga upitali po čemu je to zaključio, objasnio im je da se vidi velika magla. Nešto kasnije kaže Rus da su iznad Moskve jer osjeti veliku zimu. Ubrzo nakon toga Bosanac kaže da su iznad Jugoslavije – nestao mu sat s ruke!

• Italijanka šeta sa Crnogorcem pokraj mora pa mu kaže:
-Bacia mi amore! (poljubi me ljubavi) - na što je ovaj baci u more.
Talijanka se počinje daviti i viče:
-Aiuto, aiuto (upomoć, upomoć), a on joj dovikne: -Nije ljuto nego je slano!

uređuje: Antun Kovač

† VINKO JOZIĆ

(9. 4. 1962. – 19. 1. 2013.)

Dugogodišnji član društva, član izvršnog odbora i pročelnik folklorne sekcije, Vinko Jozić, nakon duge i teške bolesti preminuo je 19. siječnja 2013. g u 51. godini života. Mještanima Nenadića ostaće Vinko u sjećanju kao uvijek nasmijan, vedar i pun života.

Nakon završene osnovne škole Vinko je radio na svom obiteljskom imanju, kao uzoran domaćin i dobar poljoprivrednik. Pratio je suvremenu tehnologiju u poljoprivredi i uvijek bio spreman primijeniti ono što je napredno i dobro, uvijek se trudio imati dobru mehanizaciju, jer bez dobre obrade nema ni dobrih rezultata govorio je.

Društveno je bio aktivan i uvijek spreman za rad i pružanje pomoći Društvu.

U upravi je zamijenio oca Josipa a i svoju djecu je učlanio u društvo. Bojana i Bojan su naši aktivni članovi. Do povlačenja djeda Jožike obitelj je imala tri generacije u Nazoru. Odlaskom Vinka u Nazoru je ostala velika praznima, puno će nam nedostajati. Politički je također bio aktivan, bio je član vijeća DSHV-a u Subotici, te član odbora mjesne organizacije DSHV-a Sombor 1.

Vinko je otišao mlad u trenu kada ga njegova obitelj najviše treba, u trenu kada je najpotrebniji djeci da ih zbrine na životnom putu te dočeka unučiće. Smrt ga je surovo otela od obitelji.

Za sobom je ostavio ožalošćenu suprugu Miru, kćer Bojanu, sina Bojana te roditelje Katicu i Josipa.

Alojzije Firanj

SABRANE MISLI

"Dobre stvari se dešavaju onima koji vjeruju, bolje - onima koji čekaju, a najbolje onima koji nikad ne odustaju."

"Ne prevari te osoba, nego očekivanja."

"Ne možete imati bolje sutra ako cijelo vrijeme razmišljate o jučer."

"Mnogi bi se uplašili kada bi u ogledalu, umjesto svojeg lica, ugledali svoj karakter!"

"Život je igra karata, ruka koja ih dijeli, predstavlja sudbinu, a način na koji igrate je slobodna volja."

"Veseli i dobri ljudi traže prijateljstvo, a hrđavi jatake i ortake"

"Šaliti se, ali ne vrijeđati."

"Gdje siješ ljubav, izrasta veselje."

"Smiješak je najkraće rastojanje među ljudima."

"Vedrini bi, kad god se pojavi, trebalo otvoriti vrata i prozore jer nam ona nikada ne dolazi u nezgodan tren."

"Pjesme dolaze iz vedre duše."

"Vino i starca zaigra."

"Starost dolazi polako, neprimjetno."

"Kad sakupiš dovoljno iskustva, prastar si da bi ga mogao iskoristiti."

"U osamdesetoj znate sve. Ali, trebate se toga sjetiti."

Alojzije Firanj

ŠAH

Nakon odigranih 26 partija 19. 12. 2012. godine završen je Božićni turnir društva. Poslje neizvjesne i uzbuđujuće završnice turnira pola poena je odlučivalo o prvom mjestu.

S 23,5 poena prvo je mesto osvojio Andrija Četković. S 23 poena drugo je mjesto osvojio je Branko Malbaša. S 21 poen treće je mesto osvojio Zoran Čota.

Turnir je protekao u fer igri i korektnoj atmosferi. Hvala igračima i upravi društva.

23. 01. 2012. godine počeo je tradicionalni šahovski turnir memorijal prof. mr. Franja Matarić. Dok ovo čitate turnir je u punom jeku. Završetak turnira planiran

je za 20. 3. 2013. godine a 27. ožujka će biti dodijeljena priznanja, odigravat će se simultanke i, naravno, kao i prethodnih 40 godina, održat će se zajednička večera.

STOLNI TENIS

Davor Vuković je pobjednik novogodišnjeg turnira HKUD-a „Vladimir Nazor“. Ovogodišnji turnir po broju je sudionika manji ali je po kvaliteti jači. Davor Vuković je u finalu pobjedio Sašu Vukovića a treće je mjesto osvojio je Viktor Oršovai pobjeđivši Tomicu Vukovića. Ostali igrači u konkurenciji bili su: Pavle Matarić, Zoran Čota, Zoran Vuković, Bela Hofman.

Pobjednicima su pripale značke i monografija društva a svi su sudionici dobili zahvalnice društva.

Turnir je protekao bez publike i u korektnoj igri svih sudionika.

LADARI „SALAŠARI SOMBORSKI“

U zimsko vrijeme lađe obično ne plove pa se tako i naša ekipa nalazi na zasluženom ili nezasluzenom zimskom odmoru. Prošlogodišnji pobjednici maratona i to po četvrti put „Gusari iz Komina“ u svom planu priprema pišu: januar - mart pripreme u teretani, rad na stjecanju fizičke snage; od aprila u lađe i 3 do 4 puta tjedno plovidba po Neretvi. Vjerojatno je to „tajna“ njihova uspeha. Da bi zauzeli pristojno mjesto na ovogodišnjem maratону morali bi ozbiljnije shvatiti obveze koje on iziskuje. Odgovornije treba pristupiti priprema kao i samom natjecanju, inače će naše sudjelovanje na Maratonu biti upitno.

*Stranicu pripremio:
Pročelnik sportske sekcije
Pavle Matarić*

